

prvih stranica sv. Pisma. K tomu bi prijevod i ovih triju knjiga znatno uvećao i opseg i cijenu ovog izdanja, a to je u našim književnim prilikama veoma važno. Ovu okolnost ne bi uravnotežila ona korist, što bi je iz ovih knjiga crplo ono nekoliko čitača, koji bi se odvažili na čitanje.

Ovaj je hrvatski prijevod »Ispovijesti« namijenjen u prvom redu svećenstvu i katoličkim intelektualcima, no nema sumnje, da će i mnogi inteligenat, koji ne živi katoličkim životom, rado uzeti ovaj prijevod u ruke i čitati ga s velikim zanimanjem i korišću.

Vanjska je oprema tako ukusna i otmjena, da ovo izdanje spada među najljepše opremljene hrvatske knjige uopće.

Dr. Dragutin Kniewald.

1. **Fattinger Rudolf: Pastoralchemie.** Str. XII + 192. Herder. Cijena broš. M. 6.50, u platno vezana M. 8.

2. **Dr. Jcsip Srebrnić, biskup krčki: Za poredak u našim kupališnim prilikama.** Priopćenje vjernicima krčke biskupije. Zagreb 1930.

1. Bila je sretna misao vjeroučitelja Fattingera, da u zasebnoj knjizi obradi sva ona pitanja, koja se odnose na materijalnu stranu sakramenata, a nemaju izravne veze s ljudskim zdravljem ili bolešću. Jer to spada u »pastoralnu medicinu«, koja je sebi već osvojila pravo na postojanje kao zasebna pomoćna disciplina. Uz ovu se evo prvi put javlja i »pastoralna kemija«. I s pravom. Jer koliko imade pitanje »kemijske« prirode, koja su u vezi s valjanošću ili dozvoljenošću sakramenata! Tek treba ovdje riječ »kemija« uzeti u širem smislu, tako, da se ne ograničuje samo na mineralno carstvo, nego uključuje i botaniku. Organska kemija, u koliko se odnosi na čovjeka, spada u pastoralnu medicinu. Držim, da je ovaj prvi pokušaj sistematske pastoralne kemije uspio. Pisac prikazuje sve potrebno o kruhu i vinu, ulju i balzamu, vodi, liturgijskim kovinama (zlatu, srebru, ostale kovine), liturgijskoj tekstilnoj građi paramenata, te o liturgijskom svijeću i tamjanu. K tomu donosi u cijelosti odnosno rimske odluke, a kod dragih kovina i slike punciranja na 4 table. Ono, do čega je i teorijski stručnjak dosad teško dolazio, jer je bilo rastepeno po najrazličitijim časopisima, imade sada praktični dušobrižnik sakupljeno u jedno. Kako su pitanja, što ih je pisac obradio u ovoj knjizi, sasvim praktične prirode, preporučam dušobrižnom svećenstvu, da sebi nabavi ovu knjigu i da je svakom zgodom konsultira.

2. Krčki biskup dr. Srebrnić ne sustaje u svojim naporima, da svoju dijecezu, koja je, kao i cijelo naše hrvatsko primorje, do nedavna slovila kao najčudoredniji dio naše domovine, spasi od poplave modernog nečudoreda, koje je, u promijenjenim ekonomskim prilikama, došlo sa stranicima upravo u te krajeve. Zato krčki Ordinarij ponovno upozoruje na katolička načela, koja su u vezi sa suvremenim nastojanjima i higijenskim zahtjevima o kupanju, sunčanju i slično. Zatim donosi, primjera radi, propise, što ih je gradska uprava beogradska još 1927, a onda ponovno 28. VIII. 1929. donijela o čudoredu na kupalištu. Ta se odredba proteže na Beograd, Zemun i Pančevo. Onda navodi sve svoje korake i spomenice, što ih je, djelomice zajedno s već preminulim biskupom senjskim, dr. Ma-

rušićem, predao različitim kompetentnim državnim vlastima, da se na teritoriju njegove biskupije tom zlu, koje prijeti narodnoj duši, što prije doskoči. Na koncu se osvrće na prigovore, koji se suprostavljaju ovom njegovom nastojanju, a ti su u glavnom ovi: to je higijenski i suvremeno i to promiče promet stranaca! No očito higijena traži samo kupanje i sunčanje, a ne traži onih suvremenih nastranosti, koje biskup pobija; ne traži ni golotinje, ni zajedništva u kupkara. A što se tiče prometa stranaca — zar je to jedino mjerodavno, da dođe nešto više stranog novca u naše krajeve, a naš domaći živalj da čudoredno propadne? Uostalom, kad se već radi o prometu stranaca, mogu reći, da nisu svi stranci jednaki i da kod kuće, u vlastitoj domovini, mnogi od njih ne bi smio ono činiti, što slobodno čini kod nas. Zar je nama stalo do toga, da imamo što veći promet ovakvih stranaca? Nažalost, ne veli presvijetli pisac, kojim je rezultatom zapravo urodilo njegovo nastojanje kod svjetovnih faktora. Meni se čini, a držim, da to izbija iz čitavog tenora ove brošure, da su naredenja i asistencija svjetovnih vlasti potrebne mjere, ali da nisu ono prvo i glavno, ni ono najpotrebnije. Ono najpotrebnije, to je probudjenje savjesti vjernika samih, toliko u našim primorskim krajevima, koliko i drugdje, naročito na pr. u onim velikim gradovima, koji leže uz rijeke. Po svemu sudeći ono, što se tu događa, ako ne nadilazi, a ono nikako ne zaostaje ni po broju lica, ni po kvaliteti čina onoga, što se zbiva u primorskim krajevima za ljetne sezone. Praktički dušobrižnički rad treba da zahvati u ovo zlo, koje sve više otima maha i u onim krugovima, koji su inače »praktični katolici«, ali koji idu sa strujom i smatraju, da to nema nikakva posla s vjerom. Tu treba u prvom redu savjesti probuditi u onom pravcu, kako je Pijo XI. opetovano govorio, posebice opet u svojoj enciklici o uzgoju mladeži, te kako je episkopat, tako reći cijelog katoličkog svijeta, dao sasvim konkretne direktive za svoje zemlje. Pojedinačnih će, pa i kolektivnih, prestupaka uvijek biti; no danas postoji jedno gore zlo: da se prestupak ne shvaća više kao prestupak, nego kao norma, kao nešto, što je dozvoljeno, naprosto zato, jer je »suvremeno i zdravo«. Ta se isprika uvijek iznova čuje. A najgore je, ako se to zlo toliko proširi, da knjige i časopisi, koji na to reflektiraju, da budu smatrani »katoličkima« i koji se šire isključivo među katoličkom publikom načelno pristaju i propagiraju ovo nečudoređe. S tih je razloga nastojanje biskupa Srebrnića od velike suvremene važnosti ne samo za njegovu dijecezu, nego i za sve naše krajeve.

Dr. Dragutin Kniewald.

Dr. Dimitrije Stefanović: Četiri Jevandelja. Beograd. Britansko i inostrano društvo. 1929. (ćiril.).

Prevodilac služio se, kako razabirem, vrsnim njemačkim i domaćim pučkim prijevodima. Općenito prevodi dobro i jasno. Imade nekih provincijalizama, a te je sigurno uvrstio s obzirom na čitače u bivšoj Srbiji. Neka mi bude dozvoljeno staviti nekoliko opazaka.

Mk. 16, 9.—20, stavio je u zagradu. Izvanji argumenti u prilog su integritetu, a unutrašnji, na koje se protivnici najviše pozivaju, nisu tako jaki, da bismo morali poreći Marku autorstvo.